מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין שמורשת היא גם תוצאה של בחירה ולא רק קבלה אוטומטית
- לזהות את השורש י־ר־ש בצורות שונות ואת משמעותן
- לתרגל חשיבה על מה ראוי להעביר הלאה לדורות הבאים

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה – מהי מורשת

1. ב – לא, היא גם תוצאה של בחירה
2. ג – היא נעלמת
3. ב – מקליטים זקנים ואוספים מתכונים
4. ב – הוא יכול להפוך לנחלת כולם

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך נאמר בטקסט - מורשת היא גם בחירה
2. לא נכון – גם מורשת כתובה דורשת שמירה וטיפול
3. לא נכון – הטקסט אומר שהשאלה נשארת פתוחה
4. נכון – כך נכתב בסיום הטקסט

חלק ג' – מילים מהשורש י־ר־ש

1. יורש
2. תורשה
3. הורשה
4. מורשת
5. ירושה

חלק ד' – התאמה – מושג והסבר

- 1 – ד (מה שעובר מדור לדור)
- 2 – ג (תכונות גוף מההורים)
- 3 – ה (סיפור בעל פה בלי כתיבה)
- 4 – א (להקליט או לכתוב כדי לשמר)
- 5 – ב (משהו ששייך לכל החברה)

חלק ה' – חשיבה בכתב

1. כי כל דור מחליט מה לשמור, מה לשנות ומה להשאיר מאחור, ולא כל דבר עובר אוטומטית
2. מורשת כתובה נשמרת בספרים ומסמכים, ואילו מורשת שבעל פה עלולה להיעלם אם לא מספרים אותה

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. תשובה אישית - לבדוק שיש הבחנה בין מוחשי לבלתי מוחשי ונימוק הגיוני לכל פריט

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הבנה שמורשת כוללת גם בחירה
- זיהוי נכון של מילה מהשורש והסברה
- הבנה שתיעוד מונע אובדן של מורשת בעל פה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על מנהג משפחתי שהתלמידים מכירים לפני המעבר לתרגילים
- בחלק המורפולוגי כדאי לכתוב את המילים על הלוח ולסמן יחד את השורש המשותף
- משימת הכרזה בסוף השיעור (ועדת מורשת) מתאימה כהמשך לדף זה בעבודה קבוצתית

דף תרגול: מהי מורשת – בחירה או קבלה?

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מורשת היא לא רק מה שקיבלנו מהדורות הקודמים, אלא גם מה שאנחנו בוחרים לשמר ולהעביר הלאה. בדף זה נתרגל את הרעיונות המרכזיים ואת משפחת המילים מהשורש י־ר־ש.

1 חלק א' – הבנה – מהי מורשת

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לפי הטקסט, מורשת היא רק מה שקיבלנו מהדורות הקודמים

א) נכון, תמיד ב) לא, היא גם תוצאה של בחירה ג) רק אם זה כתוב בספר ד) רק מנהגים דתיים

2. מה קורה למורשת שעוברת רק מפה לאוזן אם אף אחד לא מספר אותה?

א) היא נשארת לנצח ב) היא הופכת לחוק ג) היא נעלמת ד) היא הופכת לספר

3. מה עושים אנשים כדי לשמר מורשת שעוברת בעל פה?

א) מתעלמים ממנה ב) מקליטים זקנים ואוספים מתכונים ג) אוסרים לספר אותה

ד) משנים אותה כל יום

4. מה יכול לקרות למנהג של קהילה אחת?

א) הוא תמיד נשכח ב) הוא יכול להפוך לנחלת כולם ג) הוא אסור על אחרים ד) הוא נשאר סודי

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כל דור בוחר מה לשמור, מה לשנות ומה להשאיר מאחור	☐	☐
2	מורשת כתובה לעולם לא יכולה להישכח	☐	☐
3	השאלה מה ראוי להוריש היא שאלה סגורה שכבר נפתרה	☐	☐
4	כל אחד ואחת מאיתנו שותפים בשאלה מה ראוי להוריש	☐	☐

3 חלק ג' – מילים מהשורש י־ר־ש

השלימו את המילה החסרה.

1. מי שמקבל רכוש או תכונות מההורים נקרא _____

2. תכונות גוף שעוברות מהורים לילדים נקראות _____

3. פעולת העברת משהו לדור הבא נקראת _____

4. דברים שעוברים מדור לדור, כמו מנהגים, נקראים _____

5. מה שמקבלים מאדם שנפטר נקרא _____

4 חלק ד' – התאמה – מושג והסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מורשת	____	**א.** להקליט או לכתוב כדי לשמר
2. תורשה	____	**ב.** משהו ששייך לכל החברה
3. מפה לאוזן	____	**ג.** תכונות גוף מההורים
4. לתעד	____	**ד.** מה שעובר מדור לדור
5. נחלת כולם	____	**ה.** סיפור בעל פה בלי כתיבה

5 חלק ה' – חשיבה בכתב

ענו בקצרה.

1. מדוע אפשר לומר שמורשת היא גם בחירה ולא רק קבלה?

2. מה ההבדל בין מורשת כתובה למורשת שעוברת מפה לאוזן?

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו שלושה דברים (מוחשיים או בלתי מוחשיים) שלדעתכם כדאי להוריש לדור הבא, ונמקו כל בחירה

🎟 כרטיס יציאה

מהי מורשת, במילים שלכם?

תנו דוגמה אחת למילה מהשורש י־ר־ש והסבירו את משמעותה

מדוע חשוב לתעד מורשת שעוברת מפה לאוזן?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀